

středisko ekologické výchovy

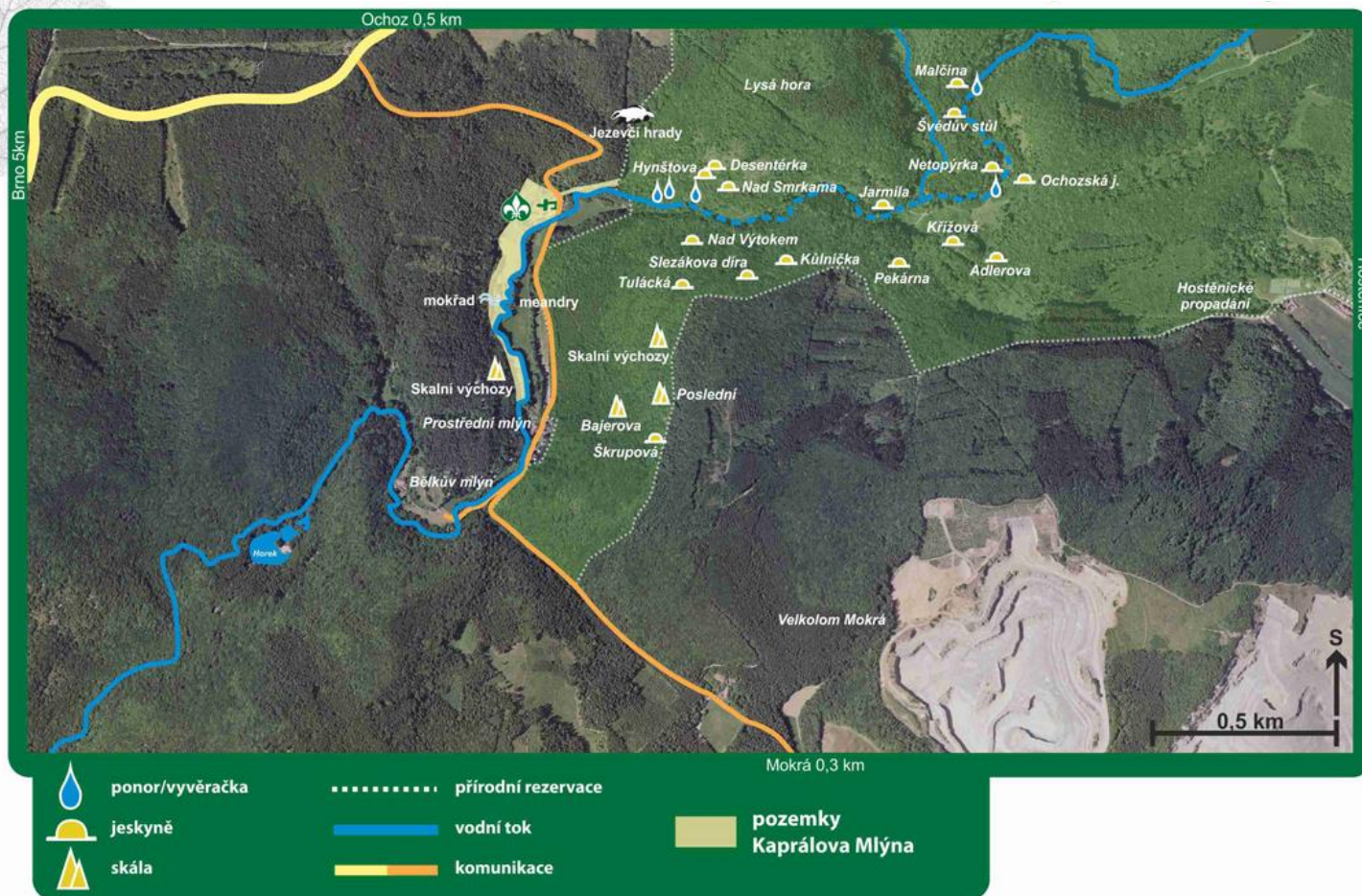

Kapráluv mlýn

kde?

Kaprálův mlýn se nachází v jižní části Moravského krasu v přírodní rezervaci Údolí Řičky, přibližně 30 minut cesty MHD z centra Brna. V jeho těsné blízkosti se nacházejí i krasové jevy jako jeskyně, ponory a vyvěračky.

historie

- **počátek 18. století** první zmínky o existenci mlýna
- **1939** Horní mlýn kupuje paní Zdena Kaprálová, jejíž manžel Aleš je ředitelem továrny Biochema (pozdější Fruta) v Modřicích, v roce 1937 zakládá podnik Hamé
- **1949** vyvlastněn a poté slouží jako středisko pro rekreaci podniků Kovolit Modřice a Klenoty Brno
- **1984** kvůli havarijnímu stavu úplně uzavřen a vyrabován
- **1993** Mlýn a přilehlé pozemky, v katastrofálním stavu navráceny paní Kaprálové, která ho pronajala na dobu 99 let Junáku – svazu skautů a skautek ČR
- **2007** dcery Zdeny Kaprálové darují Mlýn skautům - na paměť tohoto daru je používán název **Kaprálův mlýn**

historie 1920s

historie 1939

historie 1944

historie 1967

historie 1993

historie 2011

historie 2012

dnes

- **Středisko ekologické výchovy** – slouží především ke vzdělávání studentů středních škol a gymnázií v oblasti ekologie a užívání přírodních věd v praxi, zázemí lesní mateřské školky
- **Skautská základna** – jedna z 21 světových základen SCENES (Scout Centres of Excellence for Nature and Environment)
- **Modelový dům** – slouží ke sledování účinnosti ekotechnologií ve skutečném provozu, 200 čidel zaznamenává důležité hodnoty z celé budovy, které jsou nadále zpracovávány

 současnost

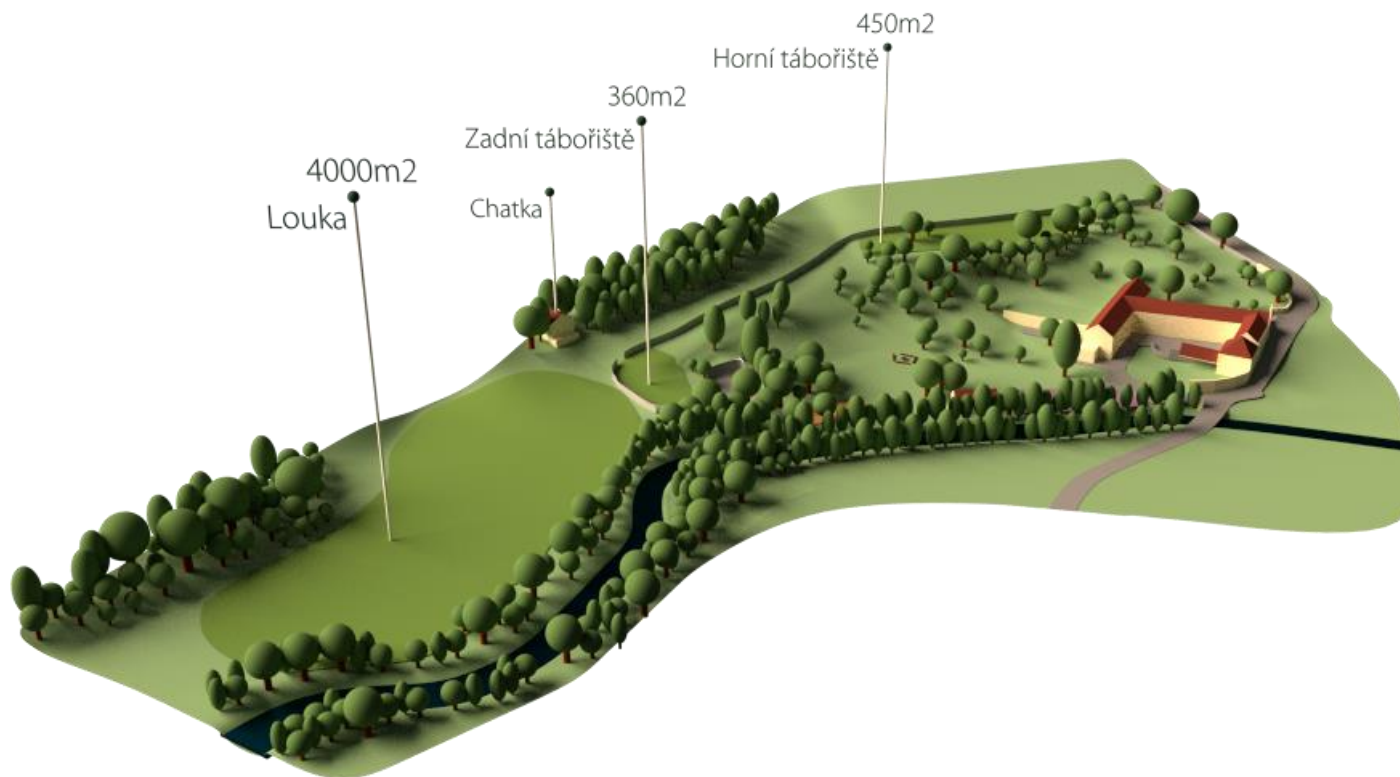

 současnost

tábořiště a chatka

K dispozici jsou tři tábořiště o různých rozlohách.
Chatku je možné využít samostatně nebo jako zázemí některého z tábořišť.

dispozice

- Tábořiště
- Chatka
- Čítárna
- Jídelna
- Učebna pro 30 osob
- Přednáškový sál pro 70 osob
- Pokoje se společným sociálním zázemím – 21 lůžek
- Pokoje s vlastním sociálním zázemím – 39 lůžek
- Klubovna s kuchyňkou

pokoje se společným sociálním zázemím

Kapacita 33 lůžek, tři mezonetové a jeden standardní pokoj, spaní v postelích ve vlastním spacáku nebo v místních peřinách.

klubovna s kuchyňkou

Kapacita 20 osob, spaní ve vlastním spacáku na karimatkách.

výukové a společné prostory

Výukové prostory jsou vybaveny smartboardy a dataprojektory.

pokoje s vlastním sociálním zázemím

Kapacita 22 lůžek + 6 přistýlek, vlastní WC umyvadlo a sprcha na každém pokoji, spaní v postelích ve vlastním spacáku nebo v místních peřinách.

ekologicky šetrné technologie 1

Vchod

Pokoje s vlastním sociálním zázemím

Pokoje se společným sociálním zázemím

Prostory klubovny

Učebna s krbem

Pákové baterie

průtok vody je snížen ventily pod umyvadlem, odstranila se tak nevýhoda pákových baterií: běžné pouštění na maximální průtok způsobující vyšší spotřebu vody

Solární panely

jeden solární panel má při oslunění v letním období výkon ohřevu vody odpovídající rychlovarné konvici, na Mlýně je jich 20

Dřevěný nábytek

nábytek byl vyroben v 5 kilometrech vzdálené dílně; je natřen čistě přírodním lněným olejem

Slámokarton

většina podhledů ve 3. podlaží je z desek z lisované slámy, jedná se o přírodní materiál vyznačující se dobrou akumulací tepla (podkrovi se v létě nepřehívá), vyšší odolnosti a po skončení životnosti jej lze kompostovat

Kuchyně

při výběru spotřebičů do kuchyně byla důležitá jejich energetická úspornost

Regulace tepla

každá místnost má svůj teplotní program, vytápí se tak pouze v době, když je to potřeba, uživatel si může přidat nebo ubrat teplotu v rozmezí 2°C

Rekuperace kuchyně

znečištěný vzduch z kuchyně předává teplo čerstvému vzduchu nasávanému z venku

Trojskla v oknech

trojskla v oknech s meziprostory vyplněnými argonem izolují stejně jako 1 metr zdiva z plných cihel

Vzduch pro krb

při topení v krbu se nasává vzduch ze dvora, nedochází tak ke snížení kvality vnitřního ovzduší, průvanu a tepelným ztrátám

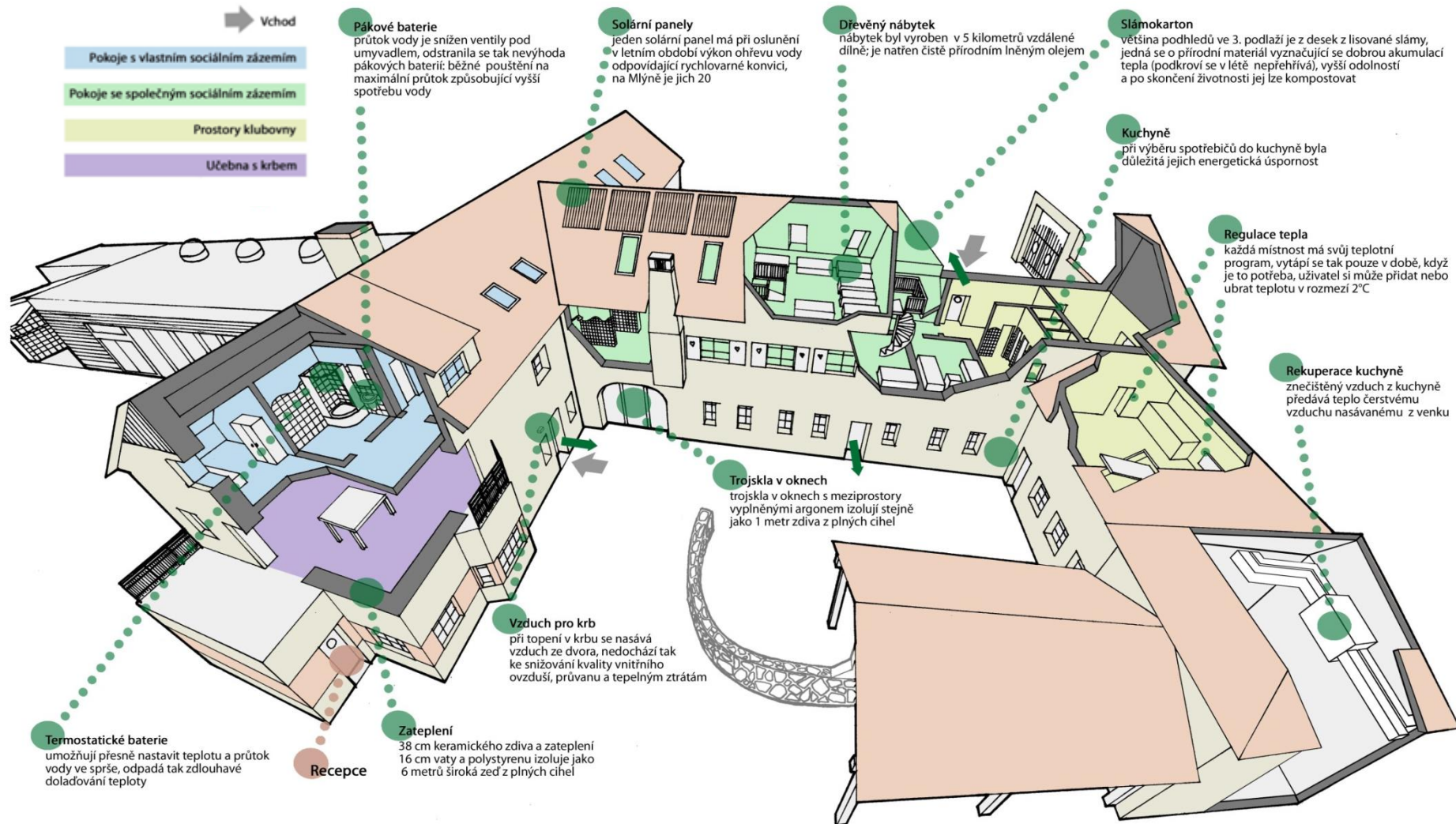
Zateplení

38 cm keramického zdiva a zateplení 16 cm vaty a polystyrenu izoluje jako 6 metrů široká zeď z plných cihel

Termostatické baterie

umožňují přesně nastavit teplotu a průtok vody ve sprše, odpadá tak zdlouhavé doladování teploty

Recepce

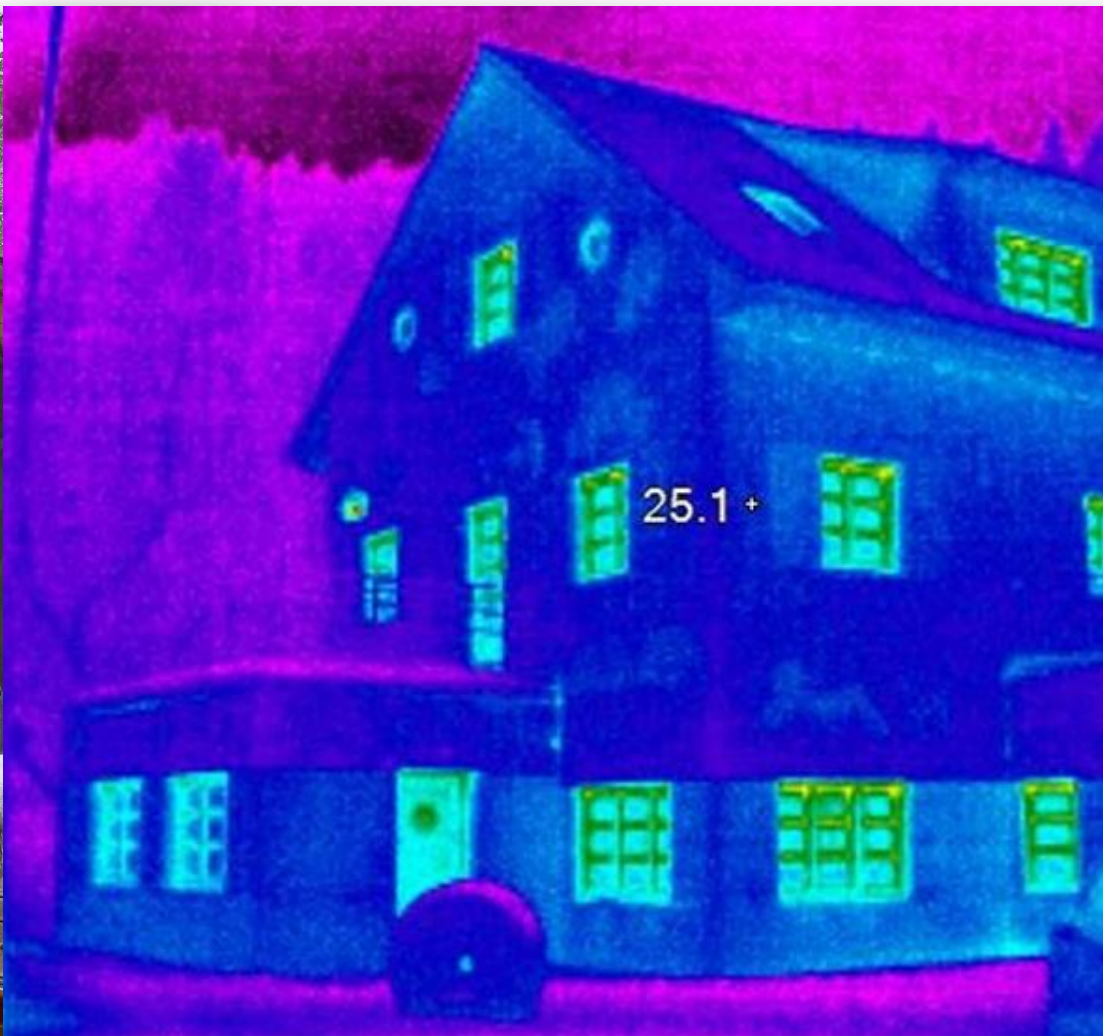

obvodové konstrukce – keramické zdivo + 16 cm vaty a EPS

výplně otvorů – trojskla, europrofil 78, distanční rámečky = ztráty

vnitřní konstrukce – slámokarton = akumulace tepla

vnitřní konstrukce – hliněné omítky = pufr vlhkosti vzduchu

ekologicky šetrné technologie 2

Studna

používáme vodu z vlastní kopané studny, dáváme proto bedlivý pozor na zamezení znečištění podzemních vod

Kompost v zahradě

z organických zbytků nám příroda vyrobí kvalitní hnojivo

Zelená střecha

snižuje namáhání izolací proti vodě, zlepšuje tepelnou izolaci stropu a znamená 150 m² pro přírodu navíc

Světlovody

světlovody osvětlují místnost bez potřeby elektřiny, každý i při zatžené obloze nahradí dvě zářivky o výkonu 50W

Zaluzie

hliníkové žaluzie v zimě nebo v noci významně brání ztrátám tepla prosklenou stěnou; v létě brání přehřívání místnosti

Stříška před sálem

velikost stříšky je spočítána tak, aby stínila místnost před slunečními paprsky v létě a bránila tak přehřívání, avšak v zimě, kdy je Slunce níže nad obzorem, umožňuje proslunění sálu

Dvojitě splachování

dvojitě splachování ušetří 30-80% vody oproti tradičnímu mechanismu, který vyprazdňuje celou nádržku

Marmoleum

podlaha z čisté přírodních materiálů – lněného oleje, vápence, dřevěté moučky, borovicové pryskyřice, juty a přírodních barviv

Rekuperace odpadní vody

teplá voda odtékající při sprchování do odpadu ohřívá studenou vodu tekoucí do sprchy, tím se snižuje spotřeba teplé vody na sprchování

Vytápění ohřátým vzduchem teplo z krbu je využíváno k vytápění horkým vzduchem

Hliněné omítky

udržují vhodnou vlhkost vzduchu v místnosti, lépe akumulují teplo a jejich výroba je nenáročná na energii

Třídění odpadů

většina z odpadů ze mlýna se třídí a odváží k následné recyklaci

Rekuperace sálu

vydýchaný vzduch ze sálu odsáván a předává přitom teplo nasávanému čerstvému vzduchu

Strojovna

Parkety v krbovně

část parket pochází z rekonstrukce realizované Alešem Kaprálem v r. 1939

Radiátory

radiátory na mlýně nepálí, pouze hřejí, musí jich proto být vyšší počet; to umožňuje vytápět teplem ze země a slunečními kolektory

Rekuperace krbovny

vydýchaný vzduch ze sálu odsáván a předává přitom teplo nasávanému čerstvému vzduchu

Pravidla pobytu na mlýně

1. V interiérech Mlýna se všichni přezouváme.
2. V areálu Kaprálova mlýna platí zákaz konzumace drog a alkoholu; kouření je možné pouze na vyhrazeném místě. Manipulace s otevřeným ohněm je v budově zakázána s výjimkou topení v krbu.
3. V případě požáru přivoláme pomoc (150 nebo 112) a utečeme na shromaždiště v zahradě u „bazény“. Únikové východy z budovy jsou označeny na schématu takto →
4. Při odchodu z místnosti zhasínáme a zavíráme okna, u střešních oken raději znovu překontrolujeme jejich uzavření.
5. Nemanipulujeme s ventily na topení, teplotu lze nastavit pouze prostřednictvím termostatu na stěně.
6. Třídíme odpad. Znečištěný papír a plasty dáváme do netříditelného odpadu, raději je ale vyčistíme.
7. Setříváme vybavení mlýna, půjčené věci vracíme a uklízíme po sobě.
8. Při všech aktivitách respektujeme, že jsme uprostřed vzácné a chráněné přírody Moravského krasu.

Zásobník topné vody

zásobník kotle na dřevo
zásobník tepelných čerpadel
Kaprálův mlýn je možné vytápět kotle na dřevo, tepelnými čerpadly nebo i slunečními kolektory

Zásobník teplé vody

dohřev teplé vody
předehřev teplé vody

Ridičí jednotka

řídí chování jednotlivých technologií, vytápění a regulace teploty místností; vše lze sledovat a nastavovat i na dálku pomocí internetu; v řidičí jednotce se rovněž shromažďují informace pro vyhodnocování fungování ekologicky šetrných technologií

Tepelná čerpadla

teplo uložené 1,5 metru pod povrchem louky vytápí v zimě budovu a ohřívá teplou vodu, během léta se jižně orientovaný svah znovu ohřeje díky slunečnímu záření a teple z podloží

Kotel na dřevo dřevo je akumulovaná sluneční energie za dobu růstu stromu

→ Vchod

Sál

Prostory pokojů se společnými koupelnami

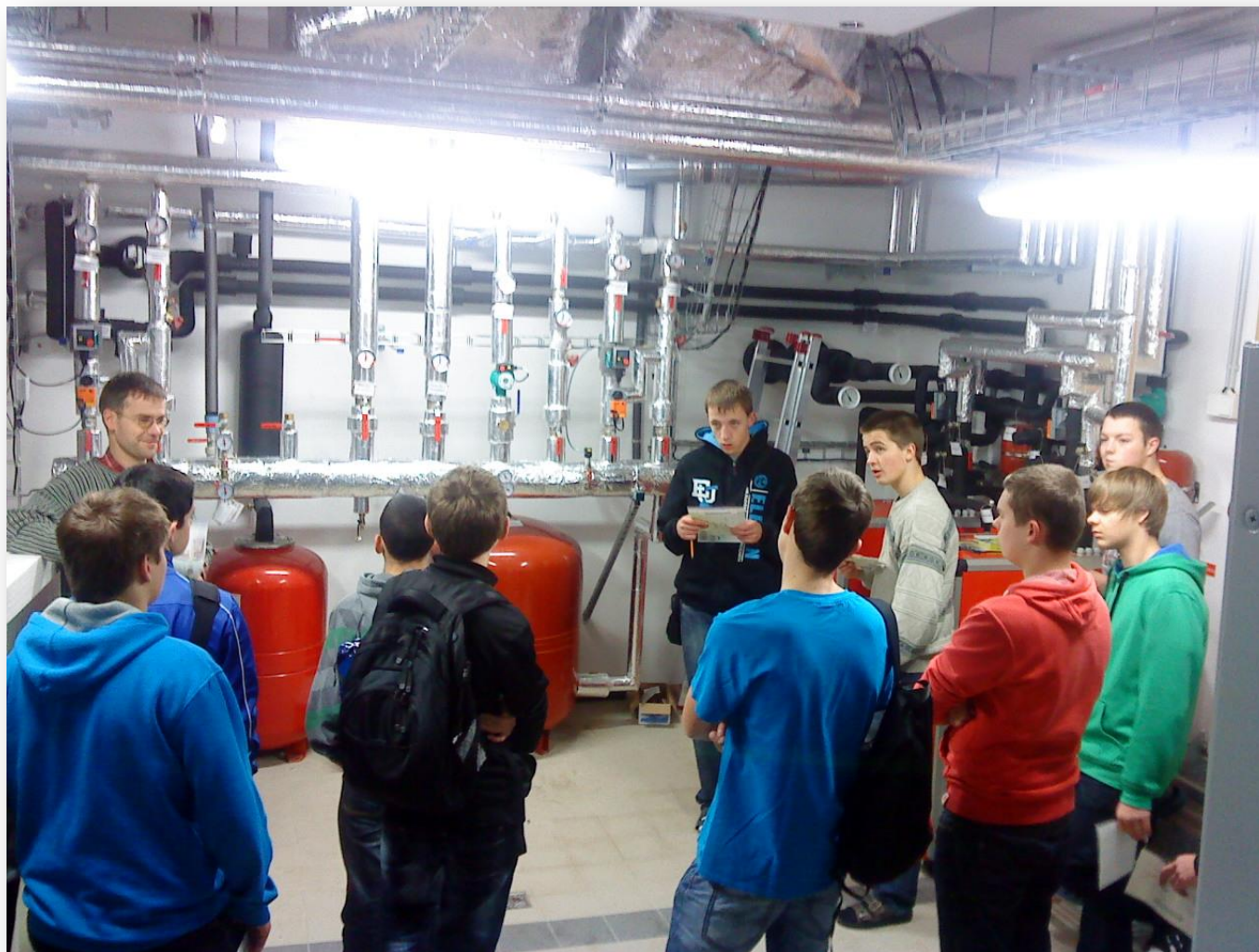
Čítárna

Učebna s krbem

ukázková technologická místnost

Díky prostoru a popiskům je zároveň prostorem pro výuku.

vytápění a ohřev teplé vody - vakuové termické panely

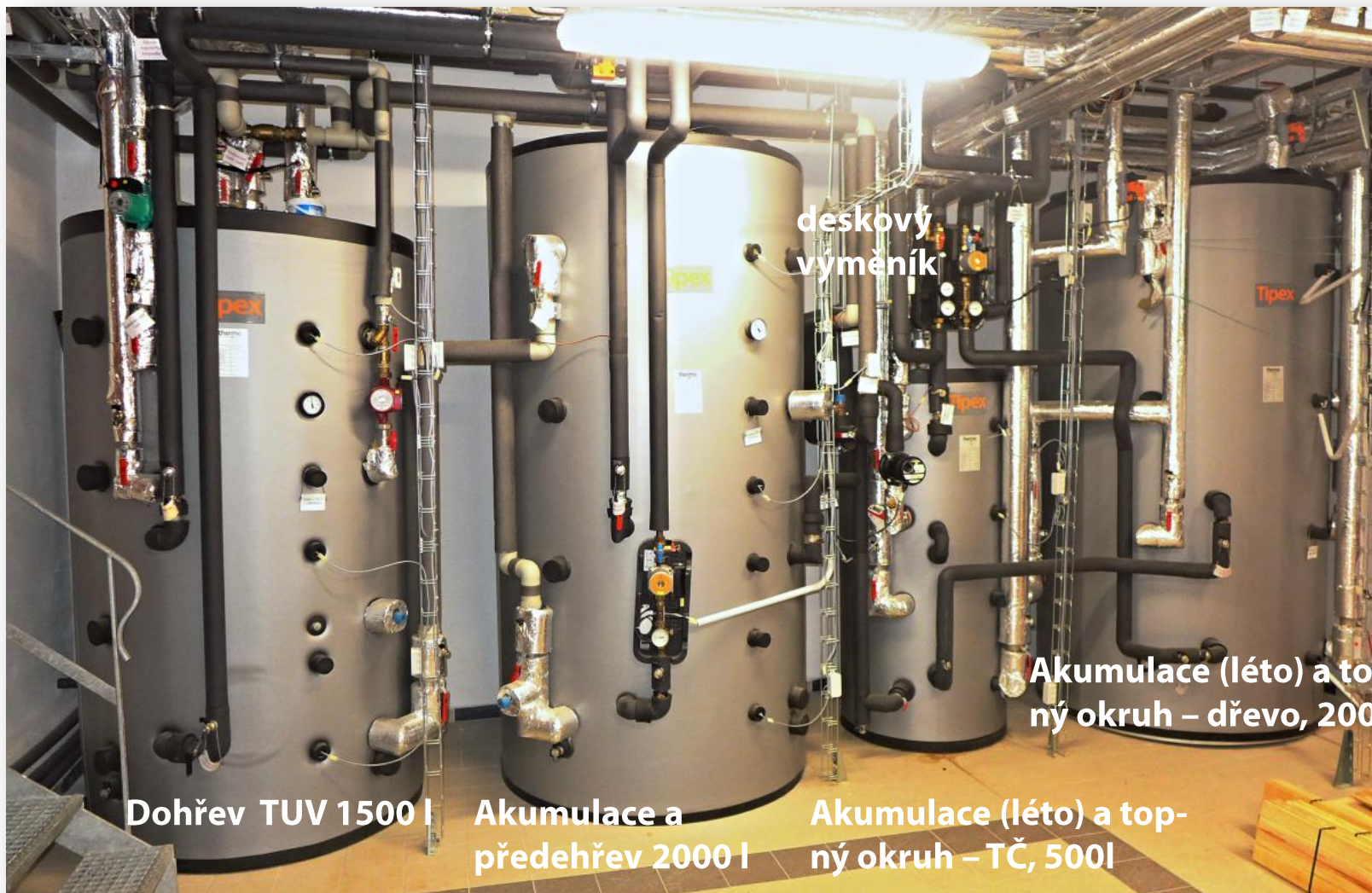
vytápění a ohřev vody – kotel na dřevo a tepelné čerpadlo

vytápění a ohřev vody – zásobníky v kaskádě =

maximální
využití Slunce

Dohřev TUV 1500 l

Akumulace a
předeheřev 2000 l

Akumulace (léto) a top-
ný okruh – TČ, 500l

deskový
výměník

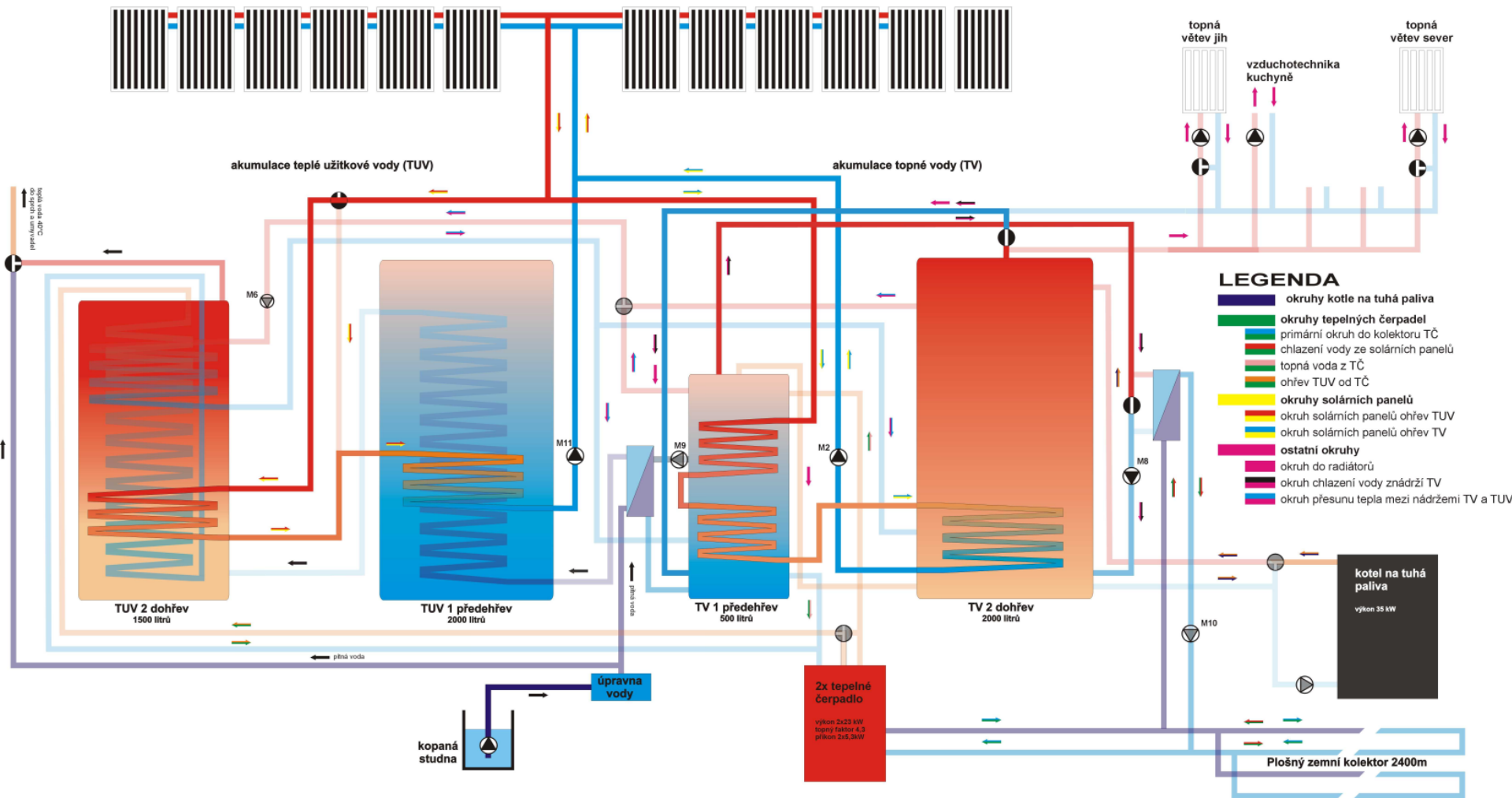
Akumulace (léto) a top-
ný okruh – dřevo, 2000l

vytápění a ohřev vody – letní provoz, Slunce svítí

SLUNCE SVÍTÍ

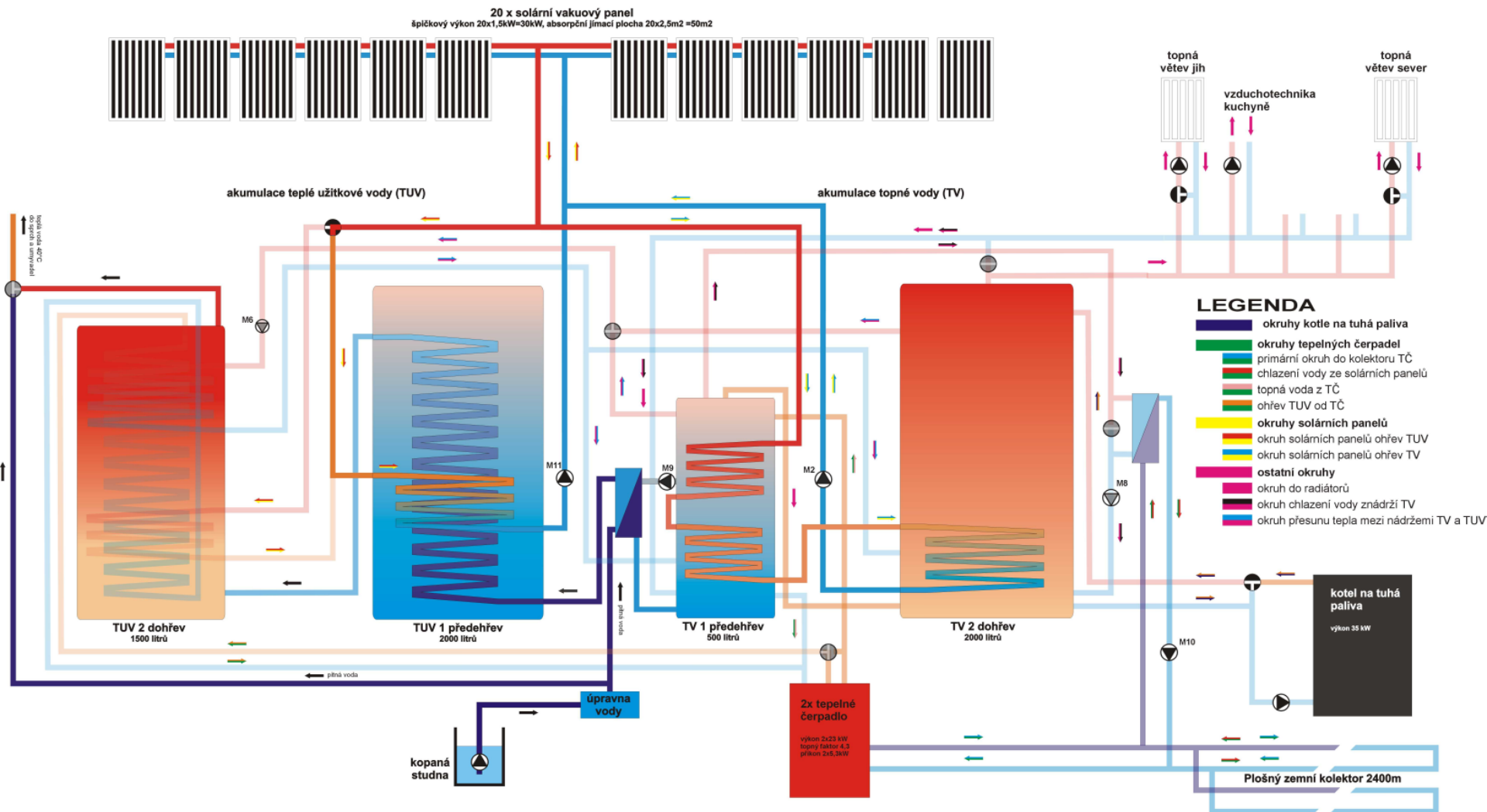
20 x solární vakuový panel
špičkový výkon 20x1,5kW=30kW, absorpční jímací plocha 20x2,5m²=50m²

vytápění a ohřev vody – letní provoz – dobíjení z akumulace

SLUNCE POD MRAKEM, NEBO NAHŘÁTO

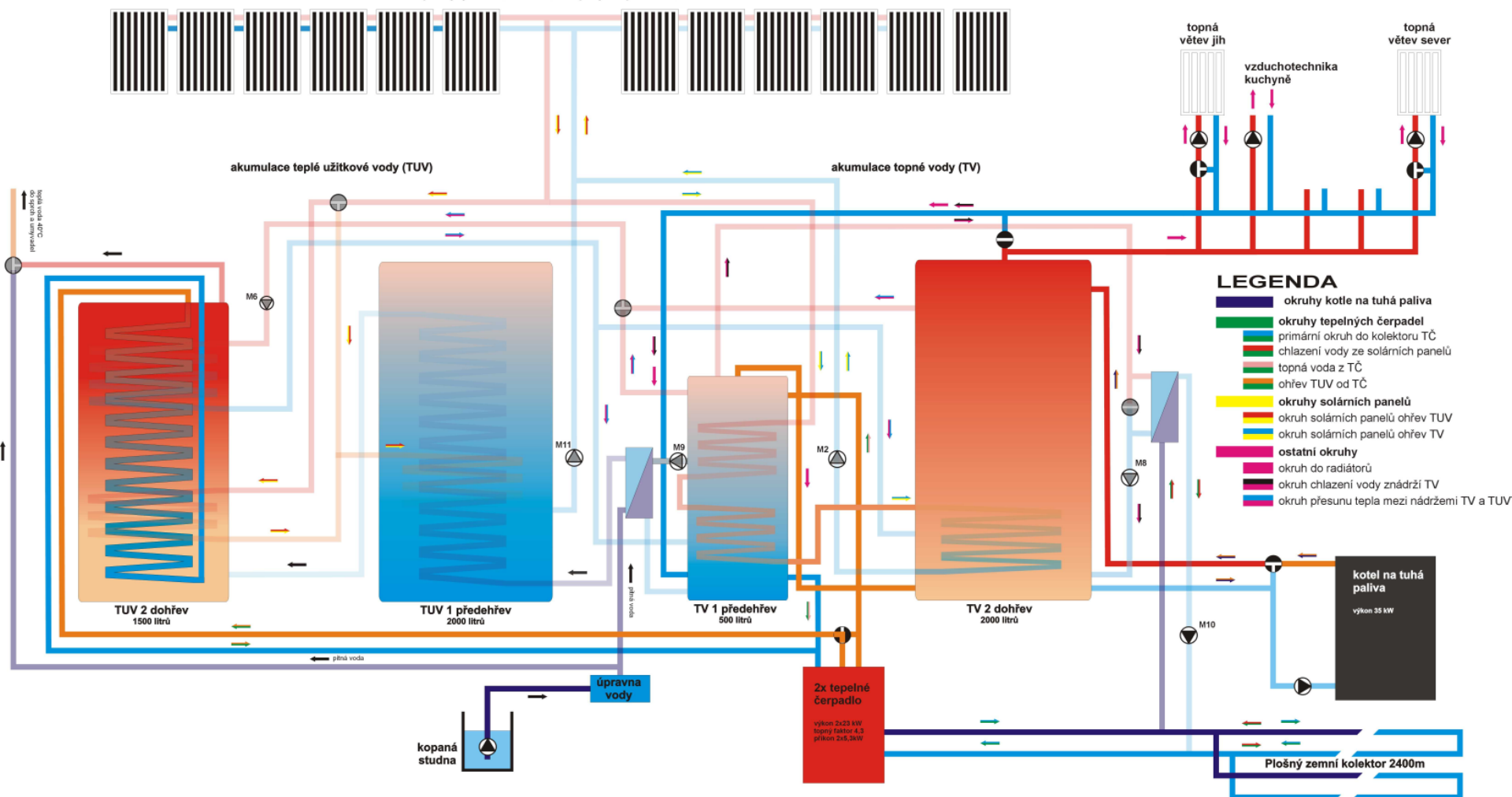

vytápění a ohřev vody – zimní provoz topného okruhu

SLUNCE POD MRAKEM, TOPENÍ KOTLEM NA TP NEBO TEPELNÝM ČERPADLEM

20 x solární vakuový panel
špičkový výkon 20x1,5kW=30kW, absorpční jímací plocha 20x2,5m² =50m²

doplňkový zdroj vytápění – krb s ohřevem vzduchu

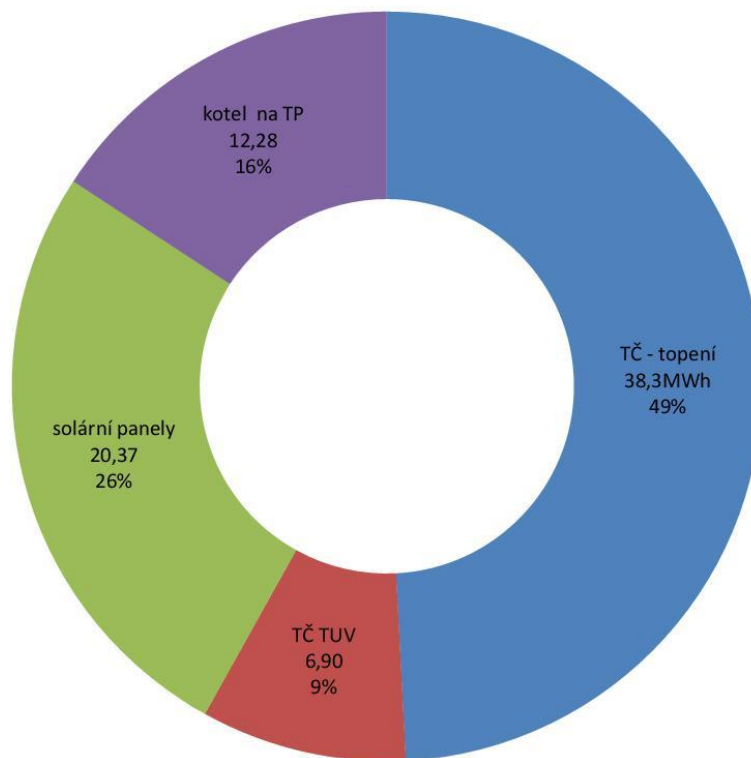

produkce tepla 2013

celkem 55,6 kWh m⁻² rok⁻¹

vytápění 36,1 kWh m⁻² rok⁻¹

**Podíl technologií na produkci tepla MWh
(77,86MWh/rok celkem)**

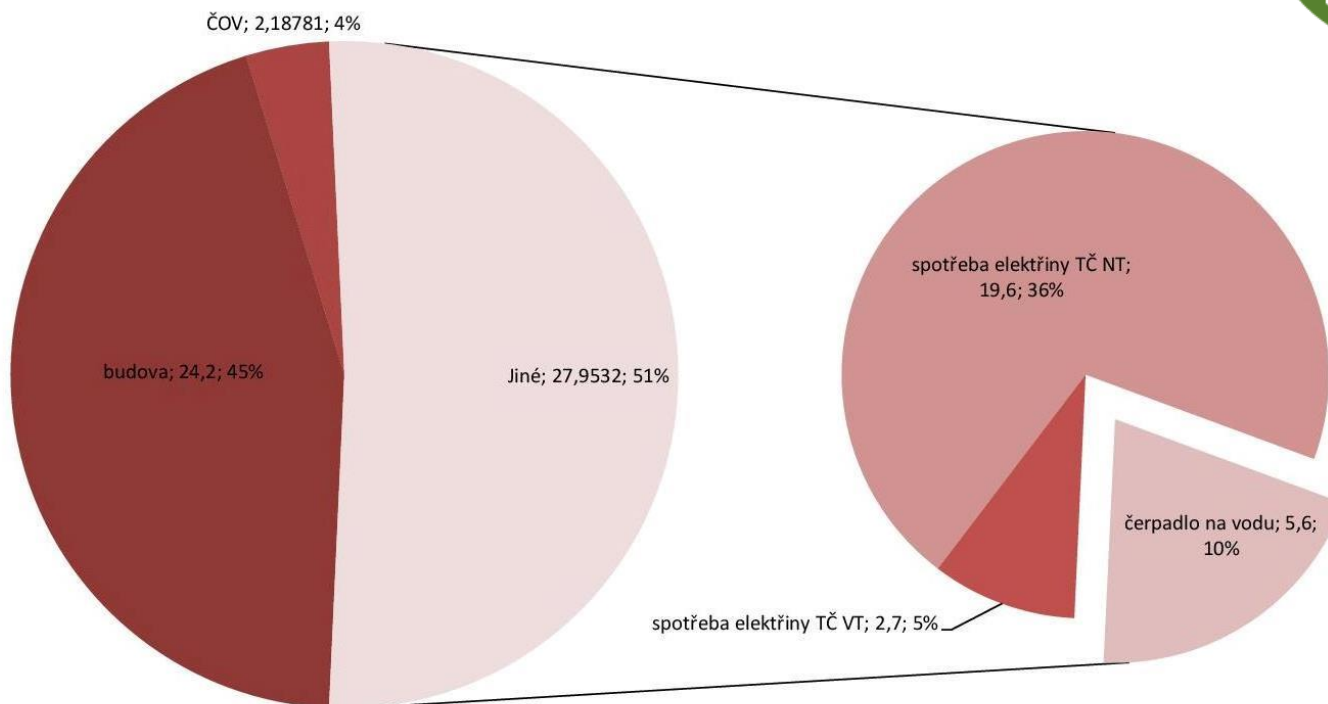

spotřeba elektřiny 2013 – vytápění TČ =

spotřeba elektřiny
16,5 kWh m⁻² rok⁻¹

podíl na spotřebě elektřiny MWh

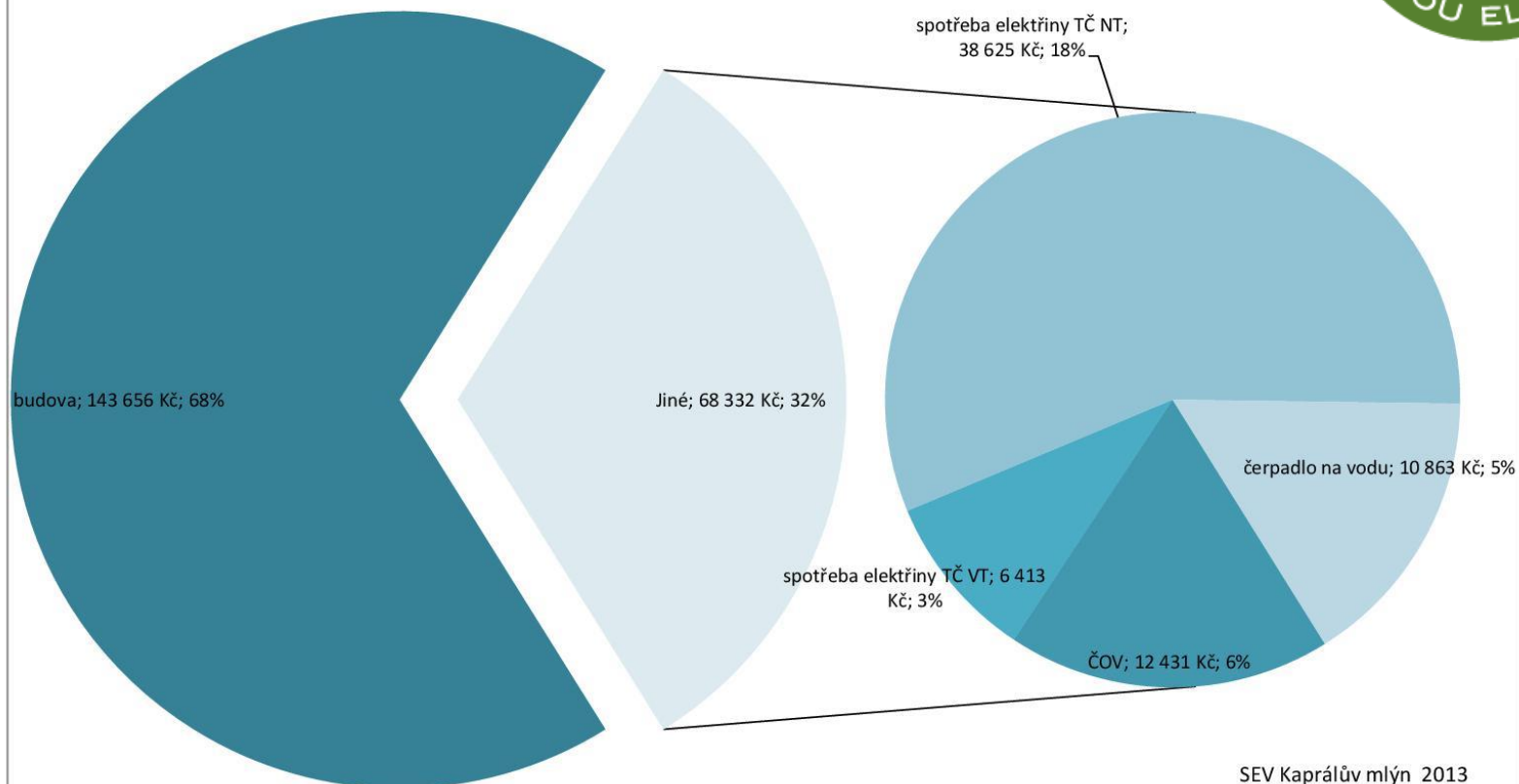

náklady na energie 2013 - elektřina

**Cena za energie rok 2013
sazby e-on C02d - budova
C56d - tepelné čerpadlo**

úspory energie – rekuperace vzduchu - 3x ostrovní

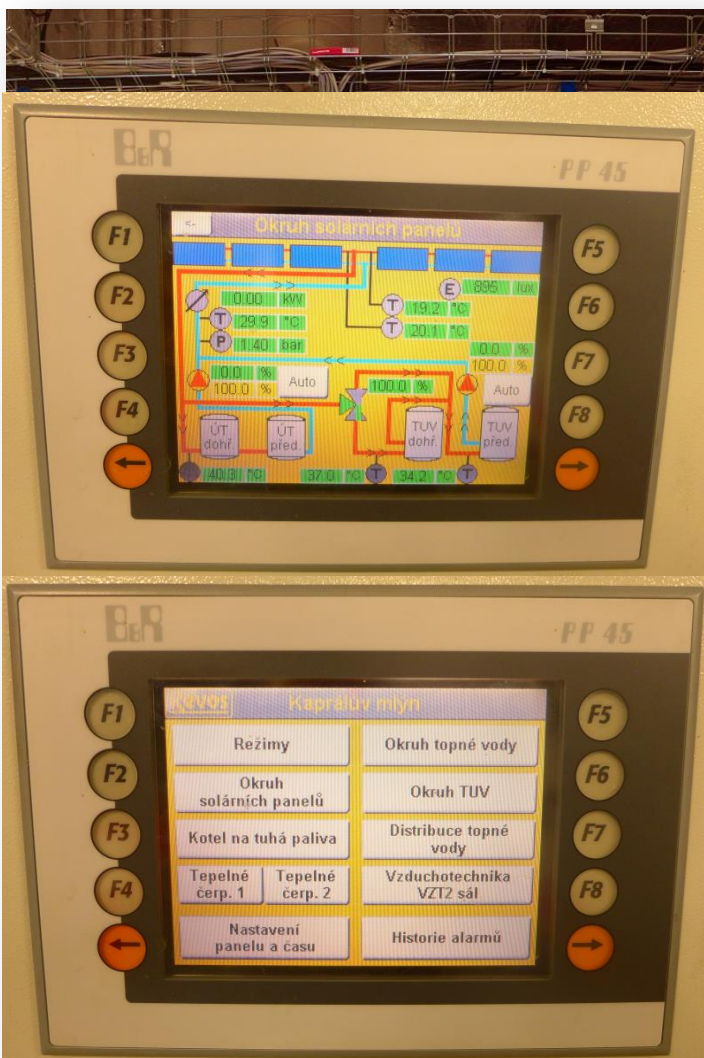

úspory energie – rekuperace teplé vody

úspory energie – individuální regulace topení

ekologicky šetrné technologie 1

Vchod

Pokoje s vlastním sociálním zázemím

Pokoje se společným sociálním zázemím

Prostory klubovny

Učebna s krbem

Pákové baterie

průtok vody je snížen ventily pod umyvadlem, odstranila se tak nevýhoda pákových baterií: běžné pouštění na maximální průtok způsobující vyšší spotřebu vody

Solární panely

jeden solární panel má při oslunění v letním období výkon ohřevu vody odpovídající rychlovarné konvici, na Mlýně je jich 20

Dřevěný nábytek

nábytek byl vyroben v 5 kilometrech vzdálené dílně; je natřen čistě přírodním lněným olejem

Slámokarton

většina podhledů ve 3. podlaží je z desek z lisované slámy, jedná se o přírodní materiál vyznačující se dobrou akumulací tepla (podkrovi se v létě nepřehívá), vyšší odolnosti a po skončení životnosti jej lze kompostovat

Kuchyně

při výběru spotřebičů do kuchyně byla důležitá jejich energetická úspornost

Regulace tepla

každá místnost má svůj teplotní program, vytápí se tak pouze v době, když je to potřeba, uživatel si může přidat nebo ubrat teplotu v rozmezí 2°C

Rekuperace kuchyně

znečištěný vzduch z kuchyně předává teplo čerstvému vzduchu nasávanému z venku

Trojskla v oknech

trojskla v oknech s meziprostory vyplněnými argonem izolují stejně jako 1 metr zdiva z plných cihel

Vzduch pro krb

při topení v krbu se nasává vzduch ze dvora, nedochází tak ke snížení kvality vnitřního ovzduší, průvanu a tepelným ztrátám

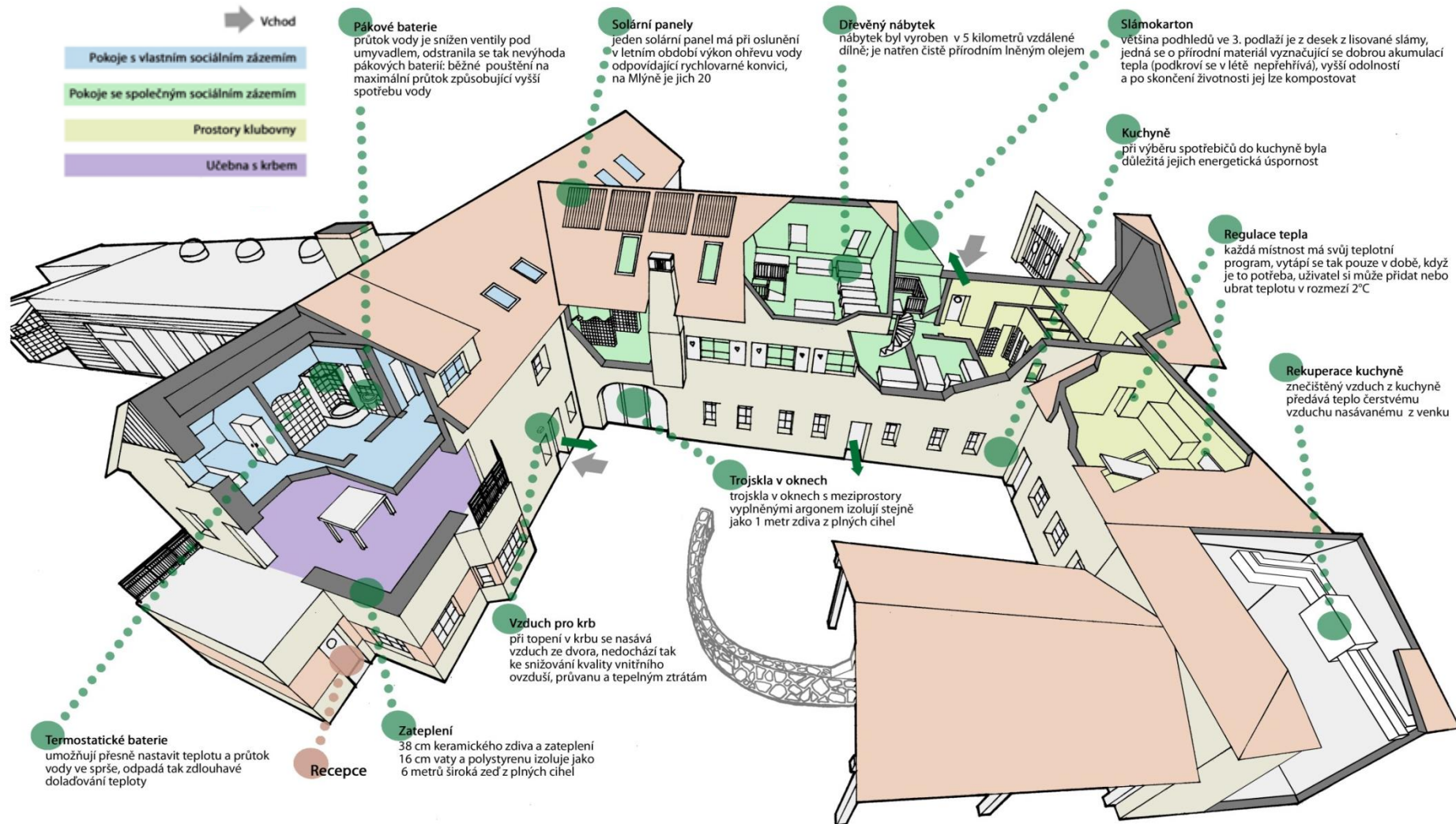
Zateplení

38 cm keramického zdiva a zateplení 16 cm vaty a polystyrenu izoluje jako 6 metrů široká zeď z plných cihel

Termostatické baterie

umožňují přesně nastavit teplotu a průtok vody ve sprše, odpadá tak zdlouhavé doladování teploty

Recepce

ekologicky šetrné technologie 2

Studna

používáme vodu z vlastní kopané studny, dáváme proto bedlivý pozor na zamezení znečištění podzemních vod

Kompost v zahradě

z organických zbytků nám příroda vyrobí kvalitní hnojivo

Zelená střecha

snižuje namáhání izolací proti vodě, zlepšuje tepelnou izolaci stropu a znamená 150 m² pro přírodu navíc

Světlovody

světlovody osvětlují místnost bez potřeby elektřiny, každý i při zatžené obloze nahradí dvě zářivky o výkonu 50W

Zaluzie

hliníkové žaluzie v zimě nebo v noci významně brání ztrátám tepla prosklenou stěnou; v létě brání přehřívání místnosti

Stříška před sálem

velikost stříšky je spočítána tak, aby stínila místnost před slunečními paprsky v létě a bránila tak přehřívání, avšak v zimě, kdy je Slunce níže nad obzorem, umožňuje proslunění sálu

Dvojitě splachování

dvojitě splachování ušetří 30-80% vody oproti tradičnímu mechanismu, který vyprazdňuje celou nádržku

Marmoleum

podlaha z čisté přírodních materiálů – lněného oleje, vápence, dřevěté moučky, borovicové pryskyřice, juty a přírodních barviv

Rekuperace odpadní vody

teplá voda odtékající při sprchování do odpadu ohřívá studenou vodu tekoucí do sprchy, tím se snižuje spotřeba teplé vody na sprchování

Vytápění ohřátým vzduchem teplo z krbu je využíváno k vytápění horkým vzduchem

Hliněné omítky

udržují vhodnou vlhkost vzduchu v místnosti, lépe akumulují teplo a jejich výroba je nenáročná na energii

Třídění odpadů

většina z odpadů ze mlýna se třídí a odváží k následné recyklaci

Radiátory

radiátory na mlýně nepálí, pouze hřejí, musí jich proto být vyšší počet; to umožňuje vytápět teplem ze země a slunečními kolektory

Rekuperace křbovny

vydýchaný vzduch je z místnosti odsáván a předává přitom teplo nasávanému čerstvému vzduchu

Vchod

Sál

Prostory pokojů se společnými koupelnami

Čítárna

Učebna s krbem

Rekuperace sálu

vydýchaný vzduch je ze sálu odsáván a předává přitom teplo nasávanému čerstvému vzduchu

Strojovna

Parkety v křbovné

část parket pochází z rekonstrukce realizované Alešem Kaprálem v r. 1939

Zásobník topné vody

zásobník kotle na dřevo
zásobník tepelných čerpadel
Kaprálův mlýn je možné vytápět kotle na dřevo, tepelnými čerpadly nebo i slunečními kolektory

Zásobník teplé vody

dohřev teplé vody
předehřev teplé vody

Ridičí jednotka

řídí chování jednotlivých technologií, vytápění a regulace teploty místností; vše lze sledovat a nastavovat i na dálku pomocí internetu; v řidičí jednotce se rovněž shromažďují informace pro vyhodnocování fungování ekologicky šetrných technologií

Tepelná čerpadla

teplo uložené 1,5 metru pod povrchem louky vytápí v zimě budovu a ohřívá teplou vodu, během léta se jižně orientovaný svah znovu ohřeje díky slunečnímu záření a teple z podloží

Pravidla pobytu na mlýně

1. V interiérech Mlýna se všichni přezouváme.
2. V areálu Kaprálova mlýna platí zákaz konzumace drog a alkoholu; kouření je možné pouze na vyhrazeném místě. Manipulace s otevřeným ohněm je v budově zakázána s výjimkou topení v krbu.
3. V případě požáru přivoláme pomoc (150 nebo 112) a utečeme na shromaždiště v zahradě u „bazény“. Únikové východy z budovy jsou označeny na schématu takto →
4. Při odchodu z místnosti zhasínáme a zavíráme okna, u střešních oken raději znovu překontrolujeme jejich uzavření.
5. Nemanipulujeme s ventily na topení, teplotu lze nastavit pouze prostřednictvím termostatu na stěně.
6. Třídíme odpad. Znečištěný papír a plasty dáváme do netřiditelného odpadu, raději je ale vyčistíme.
7. Setřítve vybavení mlýna, půjčené věci vracíme a uklízíme po sobě.
8. Při všech aktivitách respektujeme, že jsme uprostřed vzácné a chráněné přírody Moravského krasu.

využití ekotechnologií při výuce

Těšíme se na vaši návštěvu!

www.kapraluvmlyn.cz
info@kapraluvmlyn.cz

 544 212 993